Ұлттық концептосфера

Мукан Талшын
408 топ

Жоспары:

* 1) Қылыш сөзіне жалпы түсінік
* 2) Мақал- мәтелдер
* 3) Тұрақты тіркестер
* 4) Қылыш сөзі әдеби шығармаларда
* 5) Ағылшын және орыс тіліндегі баламасы
* 6) Қорытынды

* *Қылыш – қарудың бір түрі. Қылыш ат үстінде ұрыс жүргізу үшін жеңіл әрі кесіп түсер қару ретінде қолданылған. Көшпелі халықтарда 8-ғасырдан бастап семсерлер бір жүзді, қайқы етіп жасалып, қолданысқа енді. Қазақтар қылышты бес қарудың біріне жатқызады. Қазақ қылыштары: алдаспан, наркескен, зұлпықар, жатаған қылыш, қайқы қылыш, т.б. болып бөлінеді. Атты әскер құрамаларының жойылуына байланысты, қылыш қазір тек кейбір әскери қызметкерлердің салтанатты рәсімдерде ұстайтын қаруы ретінде ғана қолданылады*

Мақал- мәтелдер

* - Қылышынан қан тамған батырды, тілінен бал тамған ақын алады
* - Қос қылыш бір қынапқа сыймайды.
* - Алмас қылыш майданда керек,
* Асыл сөз майданда да керек
* - Иілген басты қылыш кеспес.
* -Қылыш жарасы бітер,
* Тіл жарасы бітпес
* - Қылышыңды жауға шаппасаң,
* Жүзі тиер өзіңе, ұшы тиер көзіңе.

Тұрақты тіркестер

* *Қылышынан қан таму – деген тұрақты тіркес қатыгез деген мағына береді*
* *Тіл қылыштан өткір – деген тұрақты тіркестің мағынасы адамды қылышпен қалай жаралай алатын болсан сол секілді ауыр сөз айтып адамның жанын жаралай алатындығы туралы айтылған*

Ұлы дала елі Қазақ елі

* ***Мағжан Жұмабаев Тез барам***

  Қыранымын сары сайран даланың,
* *Қос қанатым — алтын Алтай, Оралым.*
* *Еркін дала ардақтысы, еркесі — Бетім қайтпай өскен батыр баламын.*
* *Асқан алып — ата затым сұрасаң,*
* *Асқан дана — ана затым сұрасаң.*
* *Шашып жалын жас жолбарыс ұмтылса,*
* *Қорқақ құлдар, қалай қарсы тұрасың?!*
* *Тұлпар мініп, туды қолға алайын,*
* *Суырып қылыш, қан майданға барайын.*
* *Жердің жүзі кім екенім танысын,*
* *Жас бөрідей біраз ойын салайын*
* ***Шәңгерей Бөкеев***
* *Лашындай самғап қиядан,*
  Шалқып сезім шығады,
  Ойласам пікір, қиялдан...
  Сыйдырып асқан тауды уысыңа,
  Жүзіне алмас қылыш қадам бастың.
  Күркіреп қара бұлт жасын атса,
  Отына жетіп барып құшақтастың.
  Мұхитта нән балықтай кезген көңілім,
  Тұмсығың тимей тасқа неге адастың?

Жұмекен Нажимеденов   АҒАШ ҚЫЛЫШ

* *Таудай қартсың,*
* *бұлағы аққан тау ғұрлы*
* *Жомарттық ет,*
* *Қоршап тұрмыз аулыңды,*
* *Шапқыншымыз, еріміз бар – ер десең,*
* *шауып аламыз – қонақ асы бермесең.*
* *Солай депті*
* *Кино түсіргелі жүрген бір кісі.*
* *Қарт күлмеген, келген бірақ күлкісі,*
* *Кәрі ерінін бір шүйірген ерсі етіп,*
* *Әзіл сөзді сүйетінін көрсетіп,*
* *былай деген сөйлеп қалған тіл үстем:*
* *«Шабасың ба мынау ағаш қылышпен?!»*

* *Меч — вид холодного оружия с прямым клинком, предназначенный для рубящего удара или рубящего и колющего ударов, в самом широком смысле — собирательное название всего длинного клинкового оружия с прямым клинком*
* *Орыс тілінде дамоклов меч деген тұрақты тіркес бар бұл мынадай мағына берелді обозначает когда идет речь о нависшей опасности, которая может обрушиться в любую минуту.*
* *Скрестить мечи деген тұрақты тіркесі - вступить в бой, в состязание, в спор деген мағынаны береді*
* *Орыс тілінде қылыш сөзіне байланысты мындай өлең жолдары бар:*
* *Мой меч из благородной стали,*
* *Он мне товарищ, сын и брат.*
* *Мы с ним прошли через печали*
* *И горечь роковых утрат.*
* *Мы – воины, нас было много,*
* *Теперь друзья в сырой земле,*
* *Но нам с мечом Судьба – дорога,*
* *Вы лишь молитесь обо мне...*

* *The Sword's Employments and Mysteries A sword is a weapon that has a sharp tip used to stab or kill enemies.*
* *The sword was used by ninjas and even other warriors in various battles. This weapon is a dangerous blade to use.*
* *The person who created a sword is unknown. Other uses for Swords Swords are not just used for wars, but for other things as well, like cutting through objects and even pinning something like a shirt against a wall.*
* *Swords were also involved in anime/manga series like Naruto, Dragon Ball, and others, as well as many videogames.*

albomthik.at.ua

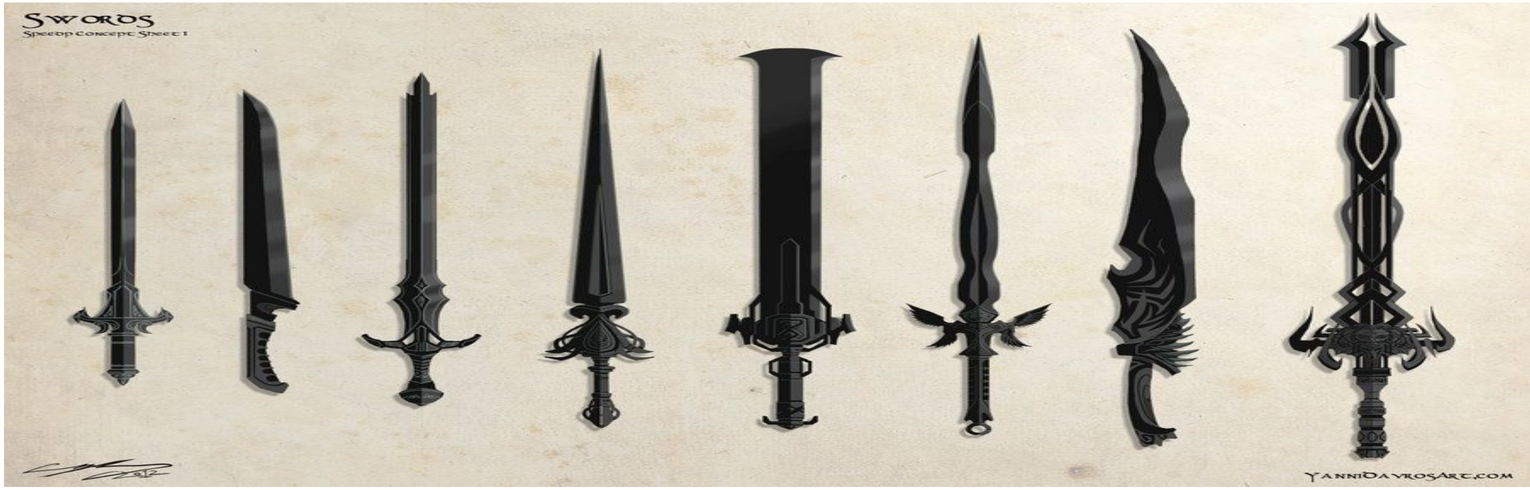
SWORDS
Speedp Concept Sheet 1
YANNIDAVROSART.COM

Қорытынды

* Қорыта келе қылыш дегеніміз қазақтың ұлттық қару жарақтарының бірі болып табылады
* Қылыш бес қарудың бірі, сонымен қатар қылышты тек қару ретінде ғана қарамай оны теңеу сөздерге де қосқан
* Ал ағылшын тілі мен орыс тілінде қылышты тек қару ретінде ғана қолданады